

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21Co/292/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114204745
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114204745.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: CORS, spol. s r. o., IČO: 36 467 057, Jesenná 8, Prešov, v konaní právne zastúpený JUDr. Michalom Fecil'akom, advokátom so sídlom v Prešove, Jesenná 8, proti žalovanému: JUDr. R. V., C. XX, L., v konaní právne zastúpený JUDr. Lukášom Kišel'akom, advokátom so sídlom v Prešove, Jarková 63, v konaní o zaplatenie 1.035,46 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 25C/50/2014- 42 zo dňa 08.09.2014 taktoto jednohlasne

rozhodol:

Z r u š u j e sa rozsudok a vec sa v r a c i a prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„Žalobu zamietá.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov konania, pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 250,02 Eur, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku“.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že žalobca svojou žalobou podanou na tunajšom súde dňa 19.02.2014 žiadal súd, aby zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 1.035,46 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z tejto sumy od 27.08.2010 do zaplatenia. Svoj nárok odôvodnil tým, že na účet žalovaného bola poskytnutá suma spoločnosťou AHOLD Retail Slovakia, k. s. dňa 30.06.2010 ako trovy konania, ktoré bola táto spoločnosť povinná zaplatiť na účet žalovaného, a to vo výške 3 384,34 Eur. Z tejto sumy žalovaný žalobcovi vrátil sumu 340,40 Eur ako súdny poplatok zaplatený žalobcom. Sumu 3.359,17 Eur si však ponechal z titulu náhrady trov právneho zastúpenia. Žalobca však poukazuje na to, že žalovanému celá táto suma nepatrí, nakoľko žalobcu nezastupoval v konaní 19Cb/92/2005 od začiatku konania, ale až od 03.03.2008. Za obdobie od 14.02.2005 do 02.03.2008 tak náhrada trov konania žalovanému nepatrí. Ide o žalovanú sumu, teda 1.035,46 Eur.

Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 18.03.2010, č. k. 4Cob/42/2009-347, v právnej veci žalobcu: AHOLD Retail Slovakia, k. s., Ivanská cesta 12, Bratislava, IČO: 35 818 913, proti žalovanému: CORS, spol. s r. o., Jesenná 8, 080 05 Prešov, IČO: 36 467 057, zastúpeného JUDr. Jozefom Karabašom, advokátom so sídlom Ružová 10, 083 01 Sabinov o zaplatenie 6.809,94 Eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 30.01.2009, č. k. 19Cb/92/2005-333 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania a to tak, že žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému trovy konania 3.359,17 Eur k rukám zástupcu žalovaného JUDr. Jozefa Karabaša, advokáta v Sabinove, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a k náhrade trov odvolacieho konania vo výške 25,17 Eur k rukám zástupcu žalovaného JUDr. Jozefa Karabaša, advokáta v Sabinove, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Cob/42/2009 zo dňa 18.03.2010, nadobudlo právoplatnosť dňa 17.05.2010 a vykonateľnosť dňa 21.05.2010.

Ďalej mal za preukázané, že konateľ žalobcu u spoločnosti AHOLD Retail Slovakia, k. s., zistil, že spoločnosť AHOLD Retail Slovakia, k. s., uhradila dňa 30.06.2010 sumu trov konania vo výške 3.384,34 Eur, ktorá bola poukázaná na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. Jozefa Karabaša listom zo dňa 23.08.2010 vyzval žalovaného na vrátenie trov konania v lehote 3 dní odo dňa doručenia výzvy, ktorá bola žalovanému doručená dňa 24.08.2010.

Žalovaný uhradil žalobcovi sumu zaplateného súdneho poplatku vo výške 340,40 Eur. Súd zistil, že žalobcu od 14.03.2005 zastupoval v predmetnej obchodnej veci JUDr. Bujňák a od 03.03.2008 žalovaný.

Žalobca na túto námietku žalovaného uvádzal, že medzi účastníkmi išlo o obchodno-právny vzťah a z tohto dôvodu by sa na plynutie premlčacej lehoty mala použiť lehota podľa Obchodného zákonníka, teda štvorročná premlčacia lehota.

Poukázal na ustanovenia § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len O.z.), § 100 ods.1, 2 O.z., § 107 ods.1,2 O.z.

Prvostupňový súd prioritne skúmal, či vznesená námietka premlčania zo strany žalovaného je dôvodná. Mal za to že držba peňažných prostriedkov, ktoré patrili žalobcovi bola zo strany žalovaného bezdôvodným obohatením. Toto bezdôvodné obohatenie však nevzniklo z právneho dôvodu - obchodnej zmluvy, ktorý odpadol. Na tento právny vzťah aplikoval ustanovenie O.z. o premlčaní.

Začiatok plynutia premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia stanovil na 04.06.2010 a táto uplynula 04.06.2013. Podľa vyjadrení žalobcu tento sa dozvedel o doručení uznesenia Krajského súdu žalovanému dňa 13.08.2010, pričom dňa 23.08.2010 vyzval žalovaného na vrátenie trov konania v lehote 3 dní. Od 24.08.2010 teda začala žalobcovi plynúť dvojročná subjektívna premlčacia lehota, ktorá uplynula 24.08.2012.

Inštitút bezdôvodného obohatenia je upravený v Občianskom zákonníku, a to v § 451 až § 459, pričom výslovne je upravené aj premlčanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, a to v § 107 Občianskeho zákonníka.

Obchodný zákonník však inštitút bezdôvodného obohatenia výslovne vôbec neupravuje, a to ani čiastkovo, t. j. v uvedenom právnom predpise nie je výslovne uvedená ani dĺžka premlčacej doby nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, či deň od ktorého premlčacia doba plynie.

Prvostupňový súd prijal názor, že má súd za to, že žalobcovi by lehota uplynula po dvoch rokoch odkedy bolo možné jeho právo uplatniť na súde (§ 391 ods. 1 ObZ, § 107 ods. 1 OZ). Teda ak sa žalobca dozvedel o plnení na účet žalovaného dňa 13.08.2010, od nasledujúceho dňa si svoju pohľadávku mohol uplatniť na súde. Dňa 14.08.2012 by potom uplynula subjektívna lehota pre žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia, aj v prípade posudzovania vzťahu účastníkov ako obchodnoprávneho. Súd teda s poukazom aj na túto argumentáciu žalobu ako nedôvodnú a podanú po uplynutí premlčacej lehoty zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému žalovanému súd priznal náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia vo výške 250,02 Eur.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. V odvolaní namieta nesprávnosť záveru prvostupňového súdu pokiaľ ide o skutkové zistenia, ako aj právny záver. Poukazuje na to, že prvostupňový súd nesprávne právne posúdil vec pokiaľ posudzoval otázku bezdôvodného obohatenia a následne inštitút premlčania podľa Občianskeho zákonníka. V odvolaní poukazuje na ustanovenie § 1, § 261 ods.1, 8, § 397 Obchodného zákonníka. Má za to, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o návrhu pochybil, ak námietku premlčania uplatneného nároku titulom bezdôvodného obohatenia vyhodnotil ako dôvodnú v zmysle ustanovenia § 107 ods.1, keďže je nesporné a preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bol obchodnoprávny vzťah a v zmysle interpretačného pravidla vymedzeného v § 1 Obchodného zákonníka nemal súd prvého stupňa vyhodnotiť vznesenú námietku premlčania podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, ale podľa ustanovení Obchodného zákonníka,

keďže inštitút premlčania pre obchodnoprávne vzťahy komplexne je upravený v Obchodnom zákonníku. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. sp.zn. 4ÚS 214/2004, Najvyššie súdu SR Mobdo V 2/2001.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý navrhol, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny. Má za to, že nie je možné prehliadnuť, že medzi žalobcom a žalovaným vo vzťahu k predmetu žalobného návrhu nešlo a nemohlo ísť o obchodnoprávny záväzkový vzťah. V prebiehajúcom súdnom konaní si ako bezdôvodné obohatenie uplatňuje trovy konania, ktoré si žalovaný uplatnil vo svoj prospech, aj keď malo ísť o trovy konania pre JUDr. Jozefa Bujňáka, advokáta v Prešove. V posudzovanom prípade podľa názoru samotného žalobcu nedošlo k bezdôvodnému obohateniu z titulu neplatnosti obchodnej zmluvy, ale z titulu, že žalovaný si bezdôvodne uplatnil a ponechal plnenie, na ktoré mu nevznikol právny nárok.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Prvostupňový súd prijal právny názor, že nárok uplatnený žalobou je premlčaný. Mal za to, že dôvodom plnenia na účet žalovaného nebola existencia obchodnoprávneho vzťahu medzi ním a žalobcom. Konštatoval, že právoplatnosťou uznesenia Krajského súdu Prešov č.k. 4Cob/42/2009-347 sa definitívne ukončila „vec“ a došlo k zániku zastúpenia žalobcu. Mal za to, že držba finančných prostriedkov, ktoré patrili žalobcovi bola bezdôvodným obohatením na strane žalovaného. Na tento právny vzťah použil ustanovenia Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení.

Prvostupňový súd neúplne zistil skutkový stav veci a dôkazy, ktoré boli predložené v konaní nevyhodnotil v zmysle § 132 O.s.p. Z dôvodu neúplne zisteného skutkového stavu dospel k nesprávnemu právnemu záveru.

Z obsahu doposiaľ vykonaného dokazovania je zrejmé, že uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 19Cb/92/2005-333 v spojení s uznesením Krajského súdu Prešov č.k. 4Cob/42/2009-347 bol zaviazaný žalobca AHOLD RETAIL SLOVAKIA, k.s. so sídlom v Bratislave zaplatiť žalovanému spoločnosti CORS, spol. s r.o. so sídlom v Prešove trovy konania vo výške 3.359,17 Eur a trovy odvolacieho konania vo výške 25,17 Eur k rukám jeho právneho zástupcu JUDr. Jozefa Karabaša, advokáta, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalej z výzvy (č.l. 9) vyplýva, že žalobca vyzval žalovaného písomne dňa 23.08.2010 na úhradu trov konania vo výške 3.384,34 Eur do 3 dní od doručenia výzvy. Z oznámenia žalovaného (č.l. 11) vyplýva, že žalovaný oznamuje žalobcovi, že súdom priznané trovy boli jednostranne započítané vo výške 3.384,34 Eur na súdom priznanú tarifnú odmenu za trovy právneho zastúpenia vo výške 3.043,94 Eur a zaplatený súdny poplatok vo výška 340,40 Eur vracia žalobcovi na jeho účet.

Je nesporné v prejednávanej veci z doposiaľ vykonaného dokazovania, že žalovaný ako advokát poskytoval žalobcovi právnu službu. Ďalej to, že súdom boli žalobcovi ako úspešnému účastníkovi priznané trovy konania v celkovej výške 3.359,17 Eur a trovy odvolacieho konania vo výške 25,17 Eur, ktoré bol zaviazaný zaplatiť neúspešný účastník v konaní, ktoré sa viedlo na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 19Cb/92/2005 a na Krajskom súde v Prešove pod sp.zn. 4Cob/42/2009. Tiež je nesporné, že žalovaný na účet žalobcu zaslal sumu 340,40 Eur dňa 13.09.2011.

Odvolací súd konštatuje, že prvostupňovým súdom prijatý právny záver o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného a následne o dôvodnosti vnesenej námietky premlčania zo strany žalovaného je predčasný a to vzhľadom na nedostatočné a neúplné zistenie skutkového stavu veci.

Podľa § 18, ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. Zákona o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ďalej len „ZoA“ advokát je povinný pri výkone advokácie chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta a riadiť sa jeho pokynmi. Ak sú pokyny klienta v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, nie je nimi viazaný. O tom klienta vhodným spôsobom poučí.

Podľa § 18, ods. 2 ZoA, advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, ktorou sa rozumie, že koná čestne, svedomito, primeraným spôsobom a dôsledne využíva všetky právne

prostriedky a uplatňuje v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb.

Podľa § 18, ods. 4 ZoA, advokát je povinný v priebehu poskytovania právnej služby informovať klienta, ktorý je spotrebiteľom právnej služby, o výške odmeny za úkon právnej služby ešte pred začatím tohto úkonu, inak mu odmena nepatrí. To neplatí v prípade, ak je potrebné úkon právnej služby vykonať bezodkladne.

Podľa § 24, ods. 1 ZoA, advokát poskytuje právne služby za odmenu a má právo požadovať za ne primeraný preddavok.

Podľa § 24, ods. 3 ZoA, odmena advokáta sa určuje na základe dohody medzi advokátom a klientom; ak nedôjde k dohode, patrí advokátovi tarifná odmena.

Podľa § 12 Advokátskeho poriadku Slovenskej advokátskej komory, advokát je povinný viesť účtovnú evidenciu a uchovávať doklady podľa všeobecne záväzných právnych predpisov.

Podľa § 13 Advokátskeho poriadku Slovenskej advokátskej komory, po skončení zastúpenia je advokát povinný bez zbytočného odkladu vec s klientom písomne finančne vysporiadať a vrátiť mu všetky doklady, ktoré mu zveril, alebo ktoré v mene klienta počas zastupovania prevzal; povinnosť sa nevzťahuje na vzájomnú elektronickú komunikáciu a považuje sa za splnenú, ak je preukázané, že klient opakovane neposkytol súčinnosť. Vrátenie dokladov zverených klientom nesmie byť viazané na uhradenie odmeny za poskytovanie právnych služieb.

Vzťah medzi advokátom a klientom upravuje zákon č. 586/2003 Z.z. o advokácii. Z hľadiska formálnej i materiálnej stránky je vymedzený zmluvou o poskytovaní právnych služieb. Zmluva o poskytovaní právnych služieb môže byť uzavretá vo forme ústnej alebo písomnej. Obsahom zmluvy sú vždy vzájomné práva a povinnosti advokáta a klienta.

Zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii určuje povinnosti advokáta pri plnení záväzkov zo zmluvy o poskytnutí právnej služby, ktorá má z hľadiska platnej zákonnej typológie záväzkov zásadne všeobecnú povahu zmluvy mandátnej alebo príkaznej. Ustanovenia tohto zákona, ktoré upravujú práva a povinnosti advokáta, vrátane jeho zodpovednosti za škodu spôsobenú klientovi (viď § 18 až 26 cit. zákona) predstavujú osobitnú právnu normu (lex specialis) voči tým ustanoveniam Obchodného zákonníka, ktoré upravujú práva a povinnosti mandatára, vrátane jeho zodpovednosti za škodu spôsobenú mandantovi (§ 567 až 576 Obchodného zákonníka).

Podľa § 261, ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejme s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

Z § 142 ods. 1 O.s.p. a § 149 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že osobou oprávnenou na náhradu trov konania môže byť len účastník konania. Ustanovenie § 149 ods. 1 O.s.p. upravuje tzv. platobné miesto a v konečnom dôsledku sleduje ochranu záujmov advokáta tým, že náhrada trov je vyplácaná na jeho účet. Zo zákona však nemá právo si tieto peniaze ponechať, ani ich zadržať inak, než na základe dohody s klientom, pričom je povinný vykonať vyúčtovanie.

Ustanovenie § 149 ods. 1 O.s.p. nezakladá právo na plnenie v prospech advokáta účastníka, ktorý bol v konaní úspešný a bola mu priznaná náhrada trov konania, ale je určením platobného miesta. Nevyplýva z neho pre advokáta také procesné postavenie, na základe ktorého by sa on sám vo vlastnom mene mohol domáhať priznania alebo zaplatenia náhrady trov konania. Na rozdiel od napríklad súdneho exekútora v exekučnom konaní, Občiansky súdny poriadok a ani iný právny predpis advokátovi ako právnemu zástupcovi účastníka konania nikdy a nikde nepriznáva postavenie účastníka konania ani len vo vzťahu k výroku o trovách konania (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 06. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

Vzhľadom na uvedené je záver prvostupňového súdu o aplikácii úpravy v Občianskom zákonníku o bezdôvodnom obohatení nepresvedčivý a jeho aplikácia na právny vzťah medzi účastníkmi

konania predčasná. Argumentácia o tom, že k plneniu na účet žalovaného nedošlo na základe obchodnoprávneho vzťahu medzi ním a žalobcom nie je odôvodnená. Jeho záver o existencii bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, ktoré považoval ako plnenie prijaté potom, čo právny dôvod odpadol je predčasný, rovnako tak jeho úvaha o aplikácii inštitútu premlčania na nárok ako na nárok z bezdôvodného obohatenia je predčasná. Z doposiaľ vykonaného dokazovania je zrejmé, že ide o vzťah medzi advokátom a klientom, ktorý je právnickou osobou. Prvostupňový súd nevenoval náležitú pozornosť existencii právneho vzťahu advokát - klient, dôvodom nevyplatenia peňažných prostriedkov, ktoré boli poukázané na účet žalovaného ako advokáta, ktorý bol platobným miestom. Závazok z bezdôvodného obohatenia vzniká iba v prípade, že medzi účastníkmi neexistuje iný právny vzťah, v rámci ktorého zvláštna právna norma ukladá povinnosť, ktorá smeruje v podstate k rovnakému cieľu. Okrem toho v súkromnom práve platí všeobecne uznávaná právna zásada, že nikto sa nemôže bezdôvodne obohatiť na ujmu iného, teda zásada zákazu bezdôvodného obohatenia. Porušenie tohto zákazu zakladá zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie, t.j. právny vzťah z bezdôvodného obohatenia. Každý subjekt, ktorý chce konať podľa práva, musí mať možnosť takto konať. To znamená, že musí mať možnosť konať tak, aby neporušil zákaz bezdôvodného obohatenia, a vyhol sa tak zodpovednosti za toto obohatenie.

Prvostupňový súd sa pri posudzovaní nároku spravoval nesprávnym právnym názorom. Preto jeho rozsudok nie je vecne správny. Odvolací súd tak postupom podľa § 221 ods. 1 písm.h O.s.p. napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

Úlohou prvostupňového súdu bude v prvom rade spoľahlivé zistiť skutkový stav rozhodný pre posúdenie dôvodov nevyplatenia uplatnenej peňažnej pohľadávky. Tomu predchádza rovnako posúdenie existencie a obsahu zmluvných podmienok Zmluvy o poskytnutí právnej služby medzi účastníkmi konania. Bude úlohou prvostupňového súdu zistiť okolnosti uzavretia tejto zmluvy, posúdiť otázku, či medzi účastníkmi konania ide o vzťah, ktorý vznikol v súvislosti s ich podnikateľskou činnosťou. Až následne po týchto skutkových zisteniach bude možné prijať právny záver či pôjde o nárok na náhradu škody, nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo nárok vyplývajúci zo záväzkovoprávneho vzťahu medzi účastníkmi konania.

Prvostupňový súd rozhodne zároveň aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3: 0 (§ 3 ods. 9 zákona č.757/2004 Z.z o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.